

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2372
Ημερομ. Κατάθεσης: 20/12/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ-ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ :

- (α) Ανάπτυξης, Παναγιώτη Θεοδωρικάκο
(β) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Κώστα Τσιάρα

ΘΕΜΑ : Η διαμόρφωση της τιμής του ελαιολάδου «από το χωράφι στο ράφι».

Υπουργοί,

Είναι γνωστό ότι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δίνει μάχες κατά της ακρίβειας. Η ακρίβεια ροκανίζει την ενίσχυση των εισοδημάτων των πολιτών, που η Κυβέρνηση «χτίζει» τα τελευταία χρόνια.

Ο Πρωθυπουργός έχει επανειλημμένα τονίσει πως, πρακτικές και φαινόμενα αισχροκέρδειας, δεν μπορούν να γίνονται ανεκτά.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ήθελα να θέσω υπόψη σας ότι, στην παρούσα φάση, τόσο οι ελαιοπαραγωγοί της Κρήτης όσο και οι καταναλωτές ελαιολάδου, είναι έντονα προβληματισμένοι σχετικά με την απόκλιση τιμών προϊόντος «από το χωράφι στο ράφι».

Εξάλλου, όπως γνωρίζετε, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε πρόσφατα στη δημοσιότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι Έλληνες παραγωγοί λαμβάνουν χαμηλές τιμές, ενώ οι Έλληνες καταναλωτές αντιμετωπίζουν υψηλές τιμές αγοράς.

Πιο συγκεκριμένα :

Στο ράφι η τιμή του 17κιλου τενεκέ κυμαίνεται γύρω στα 120 ευρώ, που μεταφράζεται σε περίπου 10 ευρώ ανά λίτρο στα ράφια των καταστημάτων.

Όμως, το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο στην Ελλάδα, το Νοέμβριο, τιμολογείται κατά μέσο όρο στα 5,33 ευρώ ανά κιλό, ενώ στην Ισπανία φτάνει τα 6,15 ευρώ και στην Ιταλία τα 8,61 ευρώ.

Η τιμή του ελαιοπαραγωγού, σε πολλές περιπτώσεις φτάνει να είναι χαμηλότερη και από το κόστος παραγωγής του προϊόντος του, αν συνυπολογίσουμε την ακαρπία λόγω της φετινής ανομβρίας και τα ακριβά εργατικά χέρια.

Η στρέβλωση, σύμφωνα με τους ειδικούς, οφείλεται σε δύο βασικές αιτίες :

(α) Αυξημένο κόστος παραγωγής :

Βεβαίως, για την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αποτελεί, διαχρονικά, στρατηγικό στόχο η μείωση του κόστους παραγωγής, με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εγχώρια παραγομένων αγροτικών προϊόντων.

Και είναι μεν, λογικό οι τιμές να αυξάνουν από το «χωράφι στο ράφι», αφού ο τελικός καταναλωτής επιβαρύνεται, αναπόφευκτα, με όλα τα ενδιάμεσα στοιχεία κόστους συν το κέρδος στα διάφορα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Αλλά, σύμφωνα με τους ειδικούς της αγοράς, οι τεράστιες αποκλίσεις που παρατηρούνται στην τιμή του ελαιολάδου στην Ελλάδα από τον παραγωγό στον καταναλωτή, δεν δικαιολογούνται ή θα μπορούσαν να είναι μικρότερες.

Όπως, εξάλλου, είναι μικρότερες στις υπόλοιπες ελαιοπαραγωγικές Χώρες της Ευρώπης.

Αυτό γιατί όσον αφορά στο ελαιόλαδο :

(i) δεν υπάρχουν σημαντικές απώλειες κατά τη φάση διαλογής, όπως ενδεχομένως σε άλλα προϊόντα, πιο ευπαθή,

(ii) δεν απαιτείται για τη συντήρησή του, η χρήση ψυκτικών θαλάμων, οι οποίοι έχουν σημαντικό ενεργειακό κόστος

(iii) είναι γεγονός ότι, τα στοιχεία κόστους της ελληνικής βιομηχανίας τυποποίησης (σε σύγκριση με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές) είναι ακόμη αυξημένα, και κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν μέτρα μείωσης αυτών.

(β) Αθέμιτες πρακτικές :

Μία από τις αθέμιτες πρακτικές είναι το φαινόμενο των «ανοικτών τιμών» που βιώνουν οι παραγωγοί.

Οι τελευταίοι, καλούνται να παραδώσουν το παραγόμενο προϊόν, χωρίς να υπάρχει κλεισμένη συμφωνία για το ύψος της τιμής που θα λάβουν αλλά, αναμένουν τη διαμόρφωση της τιμής στο τέλος της συγκομιδής.

Σε ένα πλαίσιο αβεβαιότητας και πτώσης των τιμών, η τάση των ελαιοκαλλιεργητών είναι να πωλούν το συντομότερο δυνατό για να προσπαθήσουν να επωφεληθούν από τις τιμές, πριν πέσουν.

Γεγονός που ενδεχομένως να οδηγεί, σε μεγαλύτερη συμπίεση των τιμών στο χωράφι. Ωστόσο, η Κυβέρνηση έχει θεσπίσει κανόνες δικαίου για την αντιμετώπιση πιθανών φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας στην εφοδιαστική αλυσίδα των αγροτικών προϊόντων.

Πράγματι, με το ν.4792/2021 θεσπίστηκαν οι αρχές επιβολής κυρώσεων για αθέμιτες πρακτικές στα γεωργικά προϊόντα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω Νόμου συστάθηκε Επιτροπή Καταπολέμησης Αθέμιτων Πρακτικών, η οποία σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει αρμοδιότητα ελέγχου και επιβολής μέτρων κατά αντίστοιχων αθέμιτων πρακτικών.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τα αρμόδια ελεγκτικά Όργανα του Κράτους επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας.

Όπως γνωρίζουμε, ο αριθμός των ελέγχων κατόπιν καταγγελιών είναι μικρός, εξαιτίας του περιορισμένου αριθμού καταγγελιών.

Αυτό είναι απόλυτα δικαιολογημένο διότι, υπάρχει επιφυλακτικότητα εκ μέρους των αγροτών να καταγγείλουν τους αγοραστές των προϊόντων τους, λόγω των σχέσεων που αναπτύσσονται, τις ανάγκες για άμεση διάθεση της παραγωγής και την, κατά κανόνα, σύναψη προφορικών συμφωνιών.

Με δεδομένο ότι οι καταγγελίες σπανίζουν, όπως προκύπτει τελικά, οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι από τους αρμόδιους φορείς είναι μονόδρομος για την προστασία των παραγωγών ελαιολάδου από αθέμιτες πρακτικές.

Κρίνεται επομένως αναγκαίο να εντατικοποιηθούν οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι.

Επειδή, η συμπίεση των τιμών ελαιοπαραγωγού προς τα κάτω, σε συνδυασμό με τη φετινή ακαρπία, λόγω παρατεταμένης ξηρασίας στην Κρήτη και τα ιδιαίτερα αυξημένα εργατικά για τη συγκομιδή, δημιουργούν συνθήκες οικονομικής ασφυξίας στους ελαιοπαραγωγούς της Κρήτης.

Επειδή, η τιμή ελαιοπαραγωγού («στο χωράφι») θα πρέπει να προστατεύεται από την Πολιτεία, με επιπλέον μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής.

Επειδή, η τελική τιμή καταναλωτή ελαιολάδου (στο ράφι) θα πρέπει να διαμορφωθεί σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα.

Επειδή, το κόστος τυποποίησης του ελαιολάδου θα πρέπει να προσαρμοστεί στα αντίστοιχα ευρωπαϊκά επίπεδα, ώστε να μειώνεται η τιμή στο ράφι.

Επειδή, οι τελικές τιμές των προϊόντων εξαρτώνται και από τις τιμές των εισαγομένων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Επειδή, το φαινόμενο των ανοιχτών τιμών αποτελεί ένα είδος αθέμιτης πρακτικής και οφείλεται στην ανισότητα της διαπραγματευτικής ισχύος των ελαιοπαραγωγών

Επειδή, η Πολιτεία οφείλει να παρακολουθεί και να αναχαιτίζει τις αθέμιτες, εις βάρος των παραγωγών, πρακτικές μέσω αυτεπαγγέλτων ελέγχων, ειδικά εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι η διαδικασία των καταγγελιών είναι ατελέσφορη.

Επειδή, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει δεσμευτεί ότι θα εξετάσει τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία τόσο των παραγωγών ελαιολάδου, όσο και των καταναλωτών του προϊόντος.

Ερωτάσθε :

1. Οι έλεγχοι καταπολέμησης αθέμιτων πρακτικών, κατόπιν καταγγελίας αφορούσαν στο ελαιόλαδο; Αν ναι, σε ποια αποτελέσματα έχει καταλήξει η σχετική έρευνα; Σκοπεύετε να λάβετε ανάλογα μέτρα με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων;

2. Πόσους αυτεπάγγελτους ελέγχους έχουν διενεργήσει οι αρμόδιοι φορείς για τη διερεύνηση του ανταγωνισμού για πιθανές συμφωνίες αγοράς και πώλησης ελαιολάδου, δεδομένου του κινδύνου να πιέζονται οι τιμές δραστικά προς τα κάτω, ακόμη και κάτω από το κόστος παραγωγής ; Ποια τα πορίσματα των αυτεπάγγελτων ελέγχων; Σκοπεύετε να λάβετε ανάλογα μέτρα με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων;

3. Σκοπεύετε να εντατικοποιήσετε τους παραπάνω αυτεπάγγελτους ελέγχους;

4. Ποια μέτρα σκοπεύετε να λάβετε για τη μείωση του κόστους παραγωγής ελαιολάδου ώστε να εναρμονίζεται με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά επίπεδα;

5. Προτίθεσθε να αυστηροποιήσετε το νομοθετικό πλαίσιο για τις αθέμιτες πρακτικές και ιδίως για το φαινόμενο των «ανοιχτών τιμών»;

Ο ερωτών βουλευτής

Κωνσταντίνος Β. Κεφαλογιάννης
Βουλευτής Ηρακλείου